

Komin so langt, sóu vit leivdirnar av Bohus kastala, sum í miðöldini segðist at vera sterkasti kastali í norðurlondum, og aftan fyri kastalan hómaðist býurin Kungälv.

Kungälv ella Konungahälla, sum býurin æt í gomlum dögum, var fyrr nærri Nordre älv. Hetta var í gomlum dögum norskt land, og søgumenn vilja halda, at býurin Konungahälla varð bygður o. u. ár 1000. Í søgunum verður hesin býur nevndur sum ein av høvuðskeypsstöðunum í Noregi, og kongarnir í norðurlondum hittust ofta har til tingingar. Gítin er tann friðarstevna, ið varð hildin har á sumri 1101 millum svenska kongin, Inga, eldra (deyður 1110), norska kongin Magnus Barfod (deyður 1103) og danska kongin Erik Ejegod (deyður 1103). Á hesum fundi varð Margreta, dóttir svenska kongin Inga givin Magnus Barfod til konu, og av tí, at hetta skuldi eittast at vera ein friðarfundur, fekk henda Margreta eykanavnið Fredkulla, hon varð seinni gift við danska konginum Niels (deyður 1134).

Meðan Sigurdur Jorsalfari (1089-1130) var kongur í Noregi hevði Konungahälla sína bestu tíð, men 1135, 5 ár aftan á deyða hansara varð býurin oyðilagdur av vendiskum vikingum. Konungahälla varð bygd upp aftur, men býurin fekk ongantið tann týðning aftur, sum hann hevði havt fyrr, og í seytjandu öld varð hann eftir boðum frá Christiani kongi IV fluttur frá ánni aftur um Bohus kastala, navnið Konungahälla varð umleidd ár 1500 broytt til Kungälv.

1947 var ein norrønur fólkháskúli bygður í Kungälv, og í tilknýti til henda skúla varð í 1967 stovnað Norrøna Fólkaakademi, ein hægri fólkháskúli.

Men skip okkara, Juno, heldur áfram, stríðist við andstreymin niðan til Lilla Edet. Vit fara framvið Gota pappirsmylnu og Lilla Edets ravmagnsverki og koma til ta fyrstu slúsuna, Ströms slúsu, við Lilla Edet. Portirni fara upp, og Juno fer spakuliga inn í slúsuna, sum er 90 m long. Portirni verða upplatin og afturlatin við ravmagnsmegi, vatnið fossar inn í slúsuna og lyftir Juno 6,5 m upp í Gotaánni, og vit halda leið fram eftir ánni móti Trollhättan. Á vegnum mæta vit »Dianu«, einum av skipunum, sum sigla á Gotaánni og Götaveitini.

Aftan á morgunmatin fóru vit upp á ovara dekk fyri betri at kunna siggja ferðina gjøgnum slúsurnar við Trollhättan. Slúsurnar, sum eru framman fyri okkum, eru eins og slúsar við Lilla Edet, 90 m langar, og líkasam slúsar við Lilla Edet verða tær røktar við ravmagnsmegi.

Vit komu í øllum góðum upp um slúsurnar við Trollhättan og eru nú 37,7 m o. f. h. og halda longur fram móti Vänerns borg og vatninum Vänern. Skiparin visir okkum á ein minnisstein, sum er ringur at siggja. »Hasin minnissteinur«, sigur skiparin, »er settur har til minnis um Lennart Torsteinsson, gitnasta hershövding í tretívuára-krignum, hann varð borin í heim her á leið í einari fátæksligari smáttu við garðin Forstena. Hann kom úr fátækum heimi, men nú hvílir hann í Riddarholmskyrkan í Stockholm«, endar skiparin.

Lennart Torsteinsson (1603-1651) var, sum skiparin segði, gitnasti hershövdingi í tretívuára-krignum, 1632 varð hann tikin fangi og sat í einum ráligum týskum fangatippi í eitt ár.

Torsteinsson bar orð fyri at vera ein hásinnaður, mentaður og fryntligur maður, men av at hava sitið í tí vánaliga, týska fangatippinum í eitt ár varð hann sjúk og so lamarin, at hann viðhvørt mátti verða borin av einum vígvelli til annan. Tað kann væl sigast, at Tor-

steinsson tók lut í øllum tretívuára-krignum, ið vardi frá 1618 til 1648.

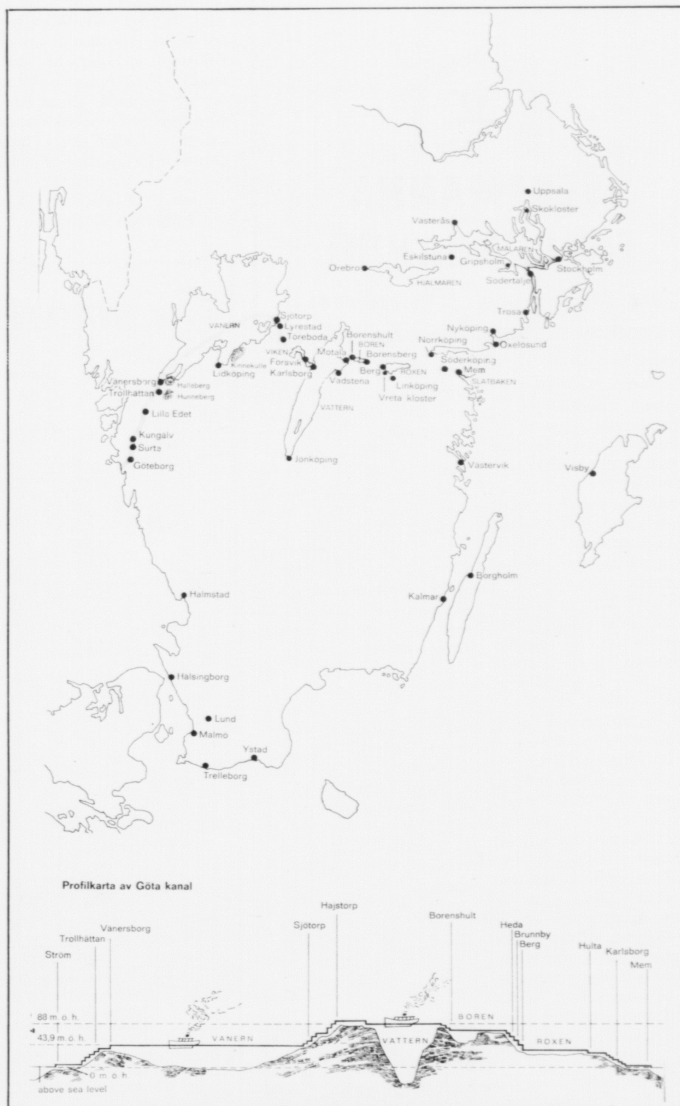
1645 kom hann sjúkur heim aftur til Svøríkis. Hann doyði 1651 sum greivi av Ortala, 48 ára gamal.

Við Brinkeberg komu vit til eina nýggja slúsu og haðani inn í »Karlsgrav«, ið er elsta slúsar á Trollhättan-leiðini. Tá ið vit eru farin tvørtur um slúsuna, siggja vit eystan fyri okkum ein varða, sum er settur til minnis um teir hermenn, ið vórðu gloymdir her 1809, tá ið teir vóru á veg til Noregs. Teir doyðu allir av sjúku og svølti.

Aftan á Karlsgrav komu vit til vatnið »Vassbotten«, og til tann væna býin Vänerns borg við Vänern, sum er 43,9 m o. f. h. Steðgurin í Vänersborg var eingin, og vit eru nú komin til størsta vatnið í Svøríki Vänern.

Ferðin tvørtur um Vänern var sera tíðindaleys, tað var skjótt, vit mistu land úr eygssýni, men sýnið var tó so mikið gott, at vit sóu langt. Har visti seg at vera litið liv á vatninum, einstakir bátar vóru at siggja, antin tað vóru fiskibátar ella onnur fôr, dugi eg ikki at siga. Annars segði ein svii, sum eg spurdi um fiskiskap á hesum stóra vatninum, at á Vänern var ikki stórvegis fiskiskapur, men á Vättern skuldi vera meira at fáa. Nú veit eg ikki, hvat skil maðurin hevði á hesum viðurskiptum, men vit vita, at Vättern, ið er nógv minni ummáls, er nógv djúpari enn Vänern.

Sum sagt, varð ferðin tvørtur um Vänern tíðindaleys, har var ikki annað at siggja enn vatn. Nú vóru líkindi at kanna ferðafelagar okkara gjøllari. Ikki var skipið stórt, sum vit vóru við, men hvørt rúm var fult. Av tí, ið vit fingi at vita um ferðafólkið, so vóru tey úr øllum ættum: har vóru amerikanarar, onglandingar, fransar, týskarar, finnar, føroyingar og sjálvsagt sviar. Tvey av ferðafólkunum líktust burturúr, vit fingi at vita, at tey vóru úr Honululu. Tey vóru komin ta longu leið úr heimlandi sínum og sótu nú ballað í tjúkk ullint teppi og løsu »kriminálbøkur«. Har afturi á dekkinum sótu tryggjar hyldligar, hálvamla, svenskar konur. Onkur segði, at hesa ferðina høvdu tær droymt um í mong ár, nú var hesin dreymur vorðin veruleiki. Tær sótu og hugdu staroygdar út yvir hesa blonku vatn-

Kortið visir farleiðina úr Göteborg til Stockholm. Sámal og konan ferðaðust tó ikki allan teinin, men til Motala, sum er hálv leið til Stockholm